

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/398/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3613205566
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3613205566.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a členov senátu Mgr. Zuzany Holúbkovej a Mgr. Ivana Kubínyho v spore žalobcov: 1/ B. C., rod. R. a 2/ Q. C., obaja trvale bytom J. nad G. XXX, zastúpených JUDr. O. E., advokátom so sídlom v K. nad K., G. XXXX/XX, proti žalovanému: M. M. A., trvale bytom K., Z. XXX/X, zastúpenému Q. kanceláriou E. & partners, s.r.o., so sídlom v Z., Z. XX, o zaplatenie 20.598,79 eur s príslušenstvom, o odvolaniach žalobcov a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 15. mája 2017, č.k. 1C/34/2013-365, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v časti splatnosti priznanej istiny s príslušenstvom **m e n í t a k**, že žalovaný je **p o v i n ý** zaplatiť dlžnú istinu s príslušenstvom do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. V ostatnej časti rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- III. Žalobcom 1/, 2/ **p r i z n á v a** voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým výrokom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom 1/, 2/ spoločne a nerozdielne sumu 20.598,79 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne od 07.05.2008 do zaplatenia do 12 mesiacov od právoplatnosti rozsudku a druhým výrokom priznal žalobcom 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobcovia sa žalobou domáhali voči žalovanému zaplatenia sumy 20.598,79 eur s príslušenstvom, ako aj náhrady trov konania. Svoj nárok odvodzovali od trestného rozsudku Okresného súdu Partizánske č.k. 2T/36/2011-2225 zo dňa 25.04.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 2To/117/2012-2283 zo dňa 14.02.2013. V zmysle týchto rozhodnutí spôsobil žalovaný svojím konaním žalobkyni 1/ a jej synovi L. C. škodu minimálne vo výške 689.000,00 Sk, keď podvodným konaním vylákal postupne od žalobcov viaceré veci (napr. domáce kino, PC zostavu s príslušenstvom, repliku pánskych náramkových hodínok, web kameru, hliníkový rebrík, šperky zo žltého kovu a pod.) a finančnú hotovosť. Podľa odôvodnenia trestného rozsudku, opierajúceho sa o odborné vyjadrenie spoločnosti JI. bola súhrnná všeobecná hodnota hnuiteľných vecí stanovená na sumu 68.441,00 Sk, avšak žalobcovia si v konaní uplatnili len škodu, ktorá im vznikla vylákaním a prevzatím finančnej hotovosti, ktorá predstavovala sumu 620.559,00 Sk (20.598,79 eur). S týmto nárokom na náhradu škody ich súd vo vyššie označenom trestnom rozsudku odkázal na občianske súdne konanie, pričom tento nadobudol medzičasom právoplatnosť. Svoje rozhodnutie súd odôvodnil ust. § 193 CSP, § 420, § 139 ods. 1, § 143, § 145 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že pôvodne vo veci rozhodol platobným rozkazom zo dňa 15.08.2013, č.k. 20Ro/306/2013-63, voči ktorému podal žalovaný včas odpor s vecným odôvodnením, preto bol platobný rozkaz zrušený. Poukázal na to, že rozsah viazanosti

všeobecného súdu rozsudkom vydaným v trestnom konaní pri rozhodovaní v civilnom sporovom konaní v prípadoch, v ktorých sa znaky skutkovej podstaty trestného činu zhodujú s okolnosťami relevantnými, resp. podstatnými pre rozhodnutie v civilnom konaní, nemožno obmedziť len na závery o protiprávnom konaní, t.j. o spáchaní trestného činu a o tom, kto ho spáchal (nález Ústavného súdu SR z 23.11.2011, sp. zn. I. ÚS 269/2011-55), ale v zmysle uznesenia NS SR zo dňa 17.05.2012, sp. zn. 1Obdo/41/2011, pokiaľ je znakom skutkovej podstaty trestného činu, za ktorý bol žalovaný účastník právoplatne odsúdený „spôsobenie škody na cudzom majetku“, potom si súd rozhodujúci o žalobe poškodeného, ktorý bol so svojím nárokom na náhradu škody, spôsobenej týmto trestným činom, odkázaný na občianskoprávne konanie, nemôže vytvoriť vlastný názor na to, či žalobcovi bola trestným činom spôsobená škoda a kto ju spôsobil. Z tohto dôvodu aj súd pri vysporiadaní sa s otázkou, či bola žalobcom 1/, 2/ spôsobená škoda, oprel svoj záver, že žalovaný spôsobil žalobcom 1/, 2/ škodu o uvedený právny názor a tvrdenia žalovaného, ktorými podsúval súdu predpoklad, že jeho konanie, ktorým došlo k vzniku škody, nenesie znaky protiprávnosti a rovnako poukazoval na absenciu príčinnej súvislosti medzi jeho konaním a vznikom škody, odmietol práve s poukazom na vyššie uvedené ako ne dôvodné. Súd bol toho názoru, že ust. § 193 CSP je potrebné vykladať tak, že pokiaľ súd rozhodujúci v trestnom konaní vo výroku odsudzujúceho rozsudku ustáli, že následkom spáchania trestného činu je vznik škody v určitej minimálnej výške, je civilný súd povinný takto zistené závery trestného súdu v celom rozsahu rešpektovať. Zároveň je viazaný minimálnou výškou škody zistenou v trestnom konaní, pričom v civilnom konaní je možné zistiť len škodu v hodnote vyššej ako bola ustálená vo výroku odsudzujúceho rozsudku. V tejto súvislosti poukázal na nález Ústavného súdu SR zo dňa 29.05.2014, sp. zn. III. ÚS 507/2013. Dôvodil, že opačný názor by bol v rozpore s princípom právnej istoty, že poškodenému trestným činom bola spôsobená minimálne takáto škoda. Súd uviedol, že z vykonaného dokazovania bolo zrejmé, že žalobný nárok predstavuje finančné prostriedky poskytnuté žalovanému, ktoré boli pred týmto vylákaním vedené na účte žalobcu 2/ vo Z. na č. účtu XXXXXXXXXXXX/XXXX a na účte matky žalobkyne 1/ v Y. na č. účtu XXXXXXXXXXXX/XXXX, pričom vo vzťahu k finančným prostriedkom vedených na účte matky žalobkyne 1/ platí, že v čase ich odovzdania žalovanému patrili do ich podielového spoluvlastníctva z titulu ich darovania matkou žalobkyne 1/. Súd dospel k názoru, že jednak sú nárok na náhradu škody z titulu vylákania finančných prostriedkov oprávnení uplatniť obaja žalobcovia spoločne a nerozdielne, ako aj to, že tento je založený sčasti na finančných prostriedkoch pochádzajúcich tak z ich bezpodielového, ako aj podielového spoluvlastníctva. Bolo preto jednoznačné, že došlo k splneniu podmienky aktívnej vecnej legitímácie ako procesnej podmienky konania u oboch žalobcov. Súd na základe uvedeného rozhodol tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcom 1/, 2/ z titulu nároku na náhradu škody sumu vo výške 20.598,79 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne od 07.05.2008 do zaplatenia (v zmysle § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.), a to do 12 mesiacov od právoplatnosti rozsudku. S poukazom na obsah § 232 ods. 3 CSP pritom určil súd žalovanému na zaplatenie predmetnej sumy lehotu na plnenie v dĺžke 12 mesiacov vzhľadom na jeho majetkovú situáciu, ako aj na výšku rozsudkom priznanej sumy. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania súd odôvodnil ust. § 255 ods. 1 CSP a v spore úspešným žalobcom 1/, 2/ priznal voči žalovanému nárok na ich náhradu v rozsahu 100 %.

2. Proti tomuto rozsudku podali prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie žalobcovia 1/, 2/ v splatnosti priznanej istiny s prísl. Uviedli, že súd rozsudok v tejto časti odôvodnil poukazom na majetkovú situáciu žalovaného a výškou žalobcom priznanej sumy. Zdôraznili, že škodu, ktorej nahradenia sa žalobou domáhali, im spôsobil žalovaný trestnou činnosťou, za ktorú bol právoplatne odsúdený a ktorej sa dopustil v čase od októbra 2006 do októbra 2007. V priebehu trestného i civilného konania nielenže svoju zodpovednosť popieral, ale využíval aj všetky zákonné prostriedky, aby vymoženiu škody zabránil a aby rozhodnutie v trestnom a následne civilnom konaní oddialil. Nepokladali za danej situácie za správne, aby žalovaný mal komfortnú lehotu 12 mesiacov na vykonanie rozsudku. Žiadali preto, aby súd zmenil rozsudok v splatnosti plnenia tak, že dlžnú sumu im žalovaný bude povinný zaplatiť v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň si uplatnili nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. V zákonnej lehote proti rozsudku podal odvolanie žalovaný. Uviedol, že jediným argumentom žalobcov je iba odvolanie sa na rozsudok trestného súdu, ktorý sa dôkazmi procesne nikdy nezaoberal. Žalobca ani nevedel na civilnom pojednávaní povedať ani určiť výšku uplatnenej škody a pasívne sa odvolal iba na návrh svojho zástupcu. Žaloba žalobcov obsahuje položky, ktoré neboli nikdy predmetom uznesenia o vznesení obvinenia, netvorili obsah obžaloby, neboli predmetom odsudzujúceho rozsudku, netvorili nikdy súčasť prípravného konania a nikdy k nim nebol procesne vypočutý. Upriamil pozornosť na skutočnosť, že niektoré výpisy bánk sú duplicitne až 4x predkladané súdu ako dôkaz o výbere z bánk, ale vždy s

inými rukou písanými poznámkami a výškou škody. Iné sú nečitateľné, nezrozumiteľné, upravované, no nijako podľa neho nepreukazujú príčinnú a vecnú súvislosť s výškou uplatnenej škody. Niektoré škody sa mali stať až po podaní a napísaní trestného oznámenia, iné škody mali vzniknúť už v čase, keď sa so žalobcom ani nepoznal a nestýkal, iné netvorila obsah žiadneho súdneho spisu. Postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, nebola mu daná možnosť vyjadriť sa k dôkazom, resp. k sporným skutočnostiam. Ďalej uviedol, že zároveň sa mu odňalo právo byť prítomný na verejnom vyhlásení rozsudku. Namietal, že nevedel a nebol oboznámený o zmene zákonného sudcu na Mgr. P. A., PhD. Tiež ho súd nepoučil podľa § 49 až 58 CSP o možnosti namietiť zaujatosť sudcu pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo účastníkom konania, ako aj o ďalšom postupe v konaní o takejto námietke. Na všetky (až na posledné) pojednávania bol vždy riadne predvolaný doporučenou zásielkou, vždy sa osobne zúčastnil a aktívne predkladal dôkazy, návrhy a plnil všetky pokyny súdu v termíne. Všetky písomnosti riadne osobne preberal proti podpisu a vždy zobral na vedomie následný termín nariadeného pojednávania. Dňa 19.10.2016 bol elektronicky prostredníctvom právneho zástupcu oboznámený, že súdne konanie vytyčené na deň 26.10.2016 bolo zrušené z dôvodu kolízie termínov. Od tohto okamihu viac nedostal žiadne predvolanie, či stanovisko advokáta o novom pojednávaní. On advokáta uzrozumel, že na novom pojednávaní uplatní a navrhne aj nové procesné dôkazy a mal už pripravenú písomne záverečnú reč. Posledné pojednávanie sa konalo 09.06.2016, pričom sa konštatovalo len odročenie pojednávania bez ukončenia dokazovania s tým, že pojednávanie bude pokračovať dňa 26.10.2016. Namietal preto, že má vždy právo zúčastniť sa pojednávania, má právo vyjadriť sa ku každému dôkazu, má právo predniesť konečný návrh. Súd ani nekonštatoval v zápisnici z pojednávania zo dňa 15.05.2017, že by bol na pojednávanie riadne predvolaný, vyzrozmeneý, neskúmal dôvod jeho neprítomnosti a ani sa nepýtal právneho zástupcu na dôvod neprítomnosti a na súhlas na konanie v jeho neprítomnosti, na rozdiel od žalobcov, kde tieto skutočnosti skúmal. Nikdy a nikomu žiadnou formou neudelil súhlas, aby sa konalo súdne pojednávanie v jeho neprítomnosti, neodmietol nikdy účasť na pojednávaní a každého pojednávania sa vždy riadne zúčastnil. Súd mal vedomosť o tom, že trvá na osobnej účasti na každom pojednávaní, aj keď mal zvoleného právneho zástupcu. S prítomným advokátom Mgr. E. žiadnym spôsobom nikdy nekonzultoval procesný postup, príčinné súvislosti a analýzu priebehu konania. V jeho mene nikdy nevystupoval a nepredkladal žiadne návrhy, písomnosti, právne ho nezastupoval, nikdy ho nekontaktoval. Nemal ani vedomosť, že sa dostavil na predmetné pojednávanie. Ďalej tvrdil, že v dôsledku nevykonania dokazovania listinnými dôkazmi v súlade so zákonom zaťažil súd svoje konanie ďalšou procesnou vadou, ktorá mala za následok odňatie možnosti konať pred súdom. Mal pripravené nové dôkazy a návrhy, ktoré na predchádzajúcich pojednávaniach nemohol uplatniť, a to bez svojho zavinenia. Rovnako mal pripravenú záverečnú reč, ktorú by bol len doplnil o nový rozsah a rozmer dôkazov, čítaných na súde. Bol teda v rozpore s princípom rovnosti zbraní účastníkov konania znevýhodnený a zbavený spravodlivého súdneho procesu aj na úkor právnej istoty. Následne uviedol, že trestný súd poškodenú (žalobkyňu 1/) nevypočul a nežiadal predložiť dôkaz o výške škody, čo hodlal žiadosťou navrhnúť súdu pred skončením dokazovania. Žalobcovia sa pasívne opakovane odvolávali iba výlučne na stanovisko trestného súdu, nešpecifikovali však žiadne dôkazy k výške a predmetu nároku vymáhanej sumy, nepredkladali žiadne relevantné dôkazy, svedkov a prostriedky, a tak aj on musí opakovane poukázať, že trestný súd ho nezaviazal k náhrade žiadnej škody, čo je právne neštandardné, ale práve pre dôvodné pochybnosti pravdepodobne žalobcu odkázal na uplatnenie nároku výšky škody na občiansky súd. Uviedol ďalej, že súd nikde v rozsudku neuvádza, ktoré relevantné dôkazy vykonané súdom aspoň čiastočne preukazujú výšku a oprávnenosť spôsobenej škody a spochybňujú jeho obranu. Nikde súd neuviedol výpoveď svedka O., jeho písomné doplnenie, že žalobkyňa účelovo a vedome navyšovala výšku uplatnenej škody. Práve vzhľadom na individuálne okolnosti prejednávanej veci tým súd ignoroval uvedené procesné ustanovenie a nevykonal dokazovanie v súlade so zákonom. Ďalej podrobne uviedol, že súd neskúmal a nehodnotil dôkazy, preukazujúce vznik škody. Bolo by nesprávne, ak by súd nekriticky prevzal a postupoval iba podľa vyjadrenia žalobcu a obhajoby, odkazu trestného súdu a návrhu žalobcu bez toho, aby pri jednotlivých zisteniach tieto nezohľadnil a neobjektivoval. Obyčajne odkazuje súd na občianskoprávne konanie až vtedy, ak výška škody nie je spoľahlivo zistená a preukázaná, teda ak je obžalovaný uznaný za vinného zo spáchania trestného činu, avšak na rozhodnutie o povinnosti nahradiť škodu poškodenému by bolo potrebné v trestnom konaní vykonať ďalšie dokazovanie, ktoré presahuje potreby trestného stíhania. Poukázal na judikát R 34/63, podľa ktorého trestný súd nemá odkázať žalobcu na občianskoprávny súd vo veci náhrady spôsobenej škody. V prípade, ak má slúžiť návrh a výpoveď žalobcu ako jediný dôkaz, preukazujúci výšku spôsobenej žalovanej škody žalovaným, bez ďalších podporných dôkazov, musí byť tento dôkazný prostriedok jasný, zrozumiteľný, presvedčivý, vierohodný a zároveň nesmie byť inými dôkazmi spochybniteľný či dokonca vyvrátený. Žalobcovia nepredložili ani na výzvu súdu požadované

listinné dôkazy. Neúplné, často nečitateľné fotokópie výberov z bánk žiadnym spôsobom nepreukazujú žiadnu spojitosť, príčinnú súvislosť so žalobou žalobcov a výšku spôsobenej škody. Na preukázanie nároku výšky škody súhrn priamych a nepriamych dôkazov musí tvoriť logickú, ničím nenarušovanú sústavu navzájom sa dopĺňujúcich dôkazov, ktorá vo svojom celku nielen spoľahlivo preukazuje všetky okolnosti žalovaného skutku a usvedčuje z jeho výšky škody spôsobenej, ale súčasne vylučuje možnosť akéhokoľvek iného záveru. Súd bol povinný a mal nestranné prihliadnúť k vnútornej štruktúre výpovedí a dôkazov žalobcu, skúmať najmä, či si neodporujú v podstatných okolnostiach, či je výpoveď aspoň čiastočne v súlade s inými dôkazmi, odrážajúcimi sa v trestnom a civilnom konaní a vo výške uplatnenej škody. Súd sa opierať v rozsudku buď o žiadne dôkazy alebo o dôkazy hypotetické alebo evidentne nepravdivé s odvolaním sa na predchádzajúci súd. Dodal že rozsudok bol vydaný v konaní, ktoré svojim charakterom opomínalo dôsledne aplikovať zásady spravodlivého súdneho procesu, najmä zásadu rovnosti zbraní, v pochybnostiach v prospech obvineného, absenciu dôkazov, zaujatosti, a preto takéto rozhodnutie nie je legitímnym aktom aplikácie súdnej moci, v právnom štáte neobstojí, a jeho právne účinky, ktoré vyvoláva, musia byť negované do času, kedy nedôjde k náprave porušenia základných práv, medzi iným aj práva na spravodlivý súdny proces. Žiadal o zrušenie napadnutého rozsudku a vrátenie veci prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie, alternatívne, aby odvolací súd žalobu žalobcov zamietol a priznal mu náhradu trov súdneho (i odvolacieho) konania.

4. V zákonnej lehote podal žalovaný odvolanie aj prostredníctvom právneho zástupcu. Poukázal na to, že súd daný spor rozhodol výlučne na základe ust. § 193 CSP, pričom viazanosť trestným rozsudkom, ktorým bol on uznaný vinným zo skutku právne kvalifikovaného ako pokračovací trestný čin podvodu, súd rozšíril aj na samotnú výšku škody. Vychádzajúc z rozhodovacej praxe, najmä nálezu Ústavného súdu SR z 23. 11. 2011, sp. zn. I. ÚS 269/2011-55, ale aj v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu SR zo 17.05.2012, sp. zn. 1Obdo/41/2011 je možné s použitím ust. § 2 ods. 2 CSP uviesť, že pokiaľ je znakom skutkovej podstaty trestného činu, za ktorý bol účastník právoplatne odsúdený, „spôsobenie škody na cudzom majetku“, potom si súd rozhodujúci o žalobe poškodeného, ktorý bol so svojim nárokom na náhradu škody spôsobenej takýmto trestným činom odkázaný na občianskoprávne konanie, nemôže vytvoriť vlastný názor na to, či žalobcovi bola trestným činom spôsobená škoda a kto ju spôsobil. Ústavne konformný výklad § 193 CSP totiž vyžaduje, aby súd rozhodujúci v občianskoprávnom konaní o náhrade škody spôsobenej trestným činom bol viazaný právoplatným odsudzujúcim rozsudkom trestného súdu (jeho výrokovou časťou), a to vo vzťahu ku všetkým skutočnostiam, ktoré boli podmienkou odsúdenia páchatela za tento trestný čin. Súd vychádzajúc z uvedenej judikovanej premisy rozšíril predmetnú viazanosť rozsudkom trestného súdu aj na samotnú výšku škody, pričom tento záver považuje za nesprávny. Mal za to, že súd v civilnom sporovom konaní je viazaný len čo do samotného nároku, že škoda vznikla a kto ju spôsobil, ale už nie je viazaný samotnou výškou škody. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo 17.05.2012, sp. zn. 1Obdo/41/2011. Nie je správny záver súdu, že uvedené rozhodnutie sa viazanosťou civilného súdu výškou škody nezaobera, pričom sa v predmetnom rozhodnutí NS SR uvádza, že „na druhej strane však stále platí, že občianskoprávny súd nie je viazaný výškou škody, aj keby bola vo výroku trestného rozsudku presne vyčíslená. Vyplýva to z toho, že v trestnom konaní sa výška škody spravidla nezisťuje presne, s výnimkou prípadov, keď trestný súd rozhoduje aj o nároku poškodeného na náhradu škody podľa § 287 Trestného poriadku (pozri tiež R 47/1954, R 27/1997, R 22/1979)“. Rozsudkom trestného súdu boli žalobcovia ako poškodení odkázaní na občianskoprávne konanie, pričom škoda nebola vo výroku trestného rozsudku vyčíslená presne (použitie slovné spojenie minimálne). Vzhľadom na to, že civilný súd nemôže byť viazaný podľa § 193 CSP výškou škody, nemôže civilný súd takto vymedzenú škodu ako minimálnu škodu vziať čo do výšky za danú a byť ňou skutkovo viazaný. Samotný dôvod, pre ktorý nie je civilný súd viazaný výškou škody uvedenou v trestnom rozsudku, vyplýva podľa jeho názoru už zo samotného odkázania žalobcov ako poškodených s tvrdeným nárokom na náhradu škody na občianskoprávne konanie. To znamená, že civilný súd je v rámci sporového konania oprávnený posudzovať žalobcami uplatnený nárok na náhradu škody, čo do jej výšky a túto vyhodnocovať. Skutočnosť, že súd v civilnom konaní nie je viazaný podľa § 193 CSP výškou škody vychádza aj z toho, že v rámci civilného konania musia byť podľa potreby vykonané ďalšie dôkazy k zisteniu skutkového stavu veci, viažuceho sa k samotnej výške škody. Právny názor súdu vo vzťahu k viazanosti aj k výške škody je v rozpore so zmyslom ust. § 288 Trestného poriadku o odkázaní poškodených na civilné sporové konanie (nehospodárnosť dokazovania presnej výšky škody v trestnom konaní, kde je prioritou vina a trest). Vzhľadom na vyššie uvedené bol toho názoru, že žalobcovia v konaní nepreukázali skutočnú výšku škody a s procesnou istotou neuniesli dôkazné bremeno k výške vymáhanej škody. Bolo povinnosťou žalobcov súdu predložiť

a označiť dôkazy, ktoré preukazujú výšku škody, ktorú si uplatňujú od neho a ich zákonný nárok v predmetnej výške škody. Žiadal odvolací súd, aby rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Súčasne si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v časti splatnosti výroku I. podľa § 388 CSP zmeniť a v zostávajúcej časti je potrebné rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

6. V predmetnej veci súd prvej inštancie vyhovel žalobe žalobcov, ktorí sa od žalovaného domáhali zaplatenia sumy 20.598,79 eur s úrokom z omeškania na tom skutkovom základe, že žalovaný im spôsobil škodu trestným činom v minimálnej výške 22.870,61 eur, ktorá vyplývala z trestného rozsudku Okresného súdu Partizánske, sp. zn. 2T/36/2011-2225 zo dňa 25.04.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 2To/117/2012-2283 zo dňa 14.02.2013, pričom v tomto konaní si uplatnili iba nárok na zaplatenie 20.598,79 eur. Súd prvej inštancie poukazujúc na ust. § 193 CSP dospel k záveru, že civilný súd je viazaný minimálnou výškou škody zistenou v trestnom konaní, pričom v civilnom konaní je možné zistiť len škodu v hodnote vyššej ako bola ustálená vo výroku odsudzujúceho trestného rozsudku, čo podľa súdu prvej inštancie zodpovedá i princípu právnej istoty. Na základe uvedeného súd prvej inštancie žalobe žalobcov vyhovel a priznal im nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

7. Žalovaný v podanom odvolaní namietal, že jediným argumentom, od ktorého žalobcovia odvodzovali svoj nárok, je rozsudok trestného súdu, ktorý sa dôkazmi procesne nikdy nezaoberal. Ďalej dôvodil, že súd prvej inštancie nebol viazaný výškou škody zistenou v trestnom konaní, pričom trestný súd ani poškodenú nevy počul a nežiadal predložiť dôkaz o výške škody.

8. S uvedeným argumentom sa odvolací súd nestotožňuje, nakoľko v rámci trestného konania boli jednoznačne vykonané dôkazy na zistenie výšky škody, keďže kvalifikovaným znakom skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Trestného zákona je výška spôsobenej škody. Rovnako sa nedá stotožniť s názorom odvolateľa, že v trestnom konaní sa súd nezaoberal dôkazmi ohľadom výšky škody i preto, že z trestného rozsudku zreteľne plynie, že trestný súd sa ňou zaoberal, pričom do škody vyčíslenej poškodenými (v trestnom konaní) nezahrmul viacero súm (a to 100.000 Sk, 76.500 Sk, 91.445 Sk, 4.500 Sk, 5.700 Sk, 1.000 Sk). Niet preto pochybností o tom, že v trestnom konaní bola výška škody spôsobená žalovaným preukázaná.

9. Ďalej v odvolaní žalovaný tvrdil, že žaloba žalobcov obsahuje položky, ktoré nikdy neboli predmetom uznesenia o vznesení obvinenia, netvorili obsah obžaloby, neboli predmetom odsudzujúceho rozsudku, netvorili nikdy súčasť prípravného konania a nikdy k nim nebol procesne vypočutý.

10. V prejednávanej prípadе žalobcovia požadovali od žalovaného sumu vo výške 20.598,79 eur, pričom z trestného rozsudku vyplýva, že žalovaný spôsobil poškodeným škodu minimálne vo výške 22.870,61 eur. Suma 22.870,61 pozostávala z postupného vylákania finančnej hotovosti vo výške 20.598,79 eur a v ostatnej časti z vylákania viacerých vecí (napr. domáceho kina, hliníkového rebríka, šperkov a pod.), pričom žalobcovia si v konaní uplatnili iba nárok na zaplatenie sumy 20.598,79 eur, teda za finančnú hotovosť, ktorú od nich žalovaný podvodne vylákal. Na základe uvedeného preto neobstojí argumentácia žalovaného, že žaloba žalobcov obsahuje položky, ktoré neboli predmetom trestného konania, nakoľko z obsahu trestného rozsudku je nepochybné, že žalovaný finančnú hotovosť od poškodených skutočne podvodne vylákal a zároveň žaloba žalobcov neobsahovala iné položky, keď výslovne uviedli, že si uplatňujú iba náhradu škody, ktorú im žalovaný spôsobil vylákaním finančnej hotovosti (teda nezahrmuli do žaloby i viacero vecí, ktoré žalovaný od nich podvodne vylákal).

11. V odvolaní žalovaný tvrdil taktiež to, že niektoré položky súvisiace s výškou uplatnenej škody sú napriek jeho vynaloženému úsiliu iba v rovine tvrdení a svojvôle žalobcov bez reálneho podkladu. Namietal, že by bolo nesprávne, ak by civilný súd nekriticky prevzal a postupoval iba podľa vyjadrení žalobcov a obhajoby a odkazu trestného súdu. Právny zástupca žalovaného v podanom odvolaní v tejto súvislosti namietal, že škoda v trestnom konaní nebola vyčíslená presne (použitie slovné spojenie „minimálnu škodu“) a že civilný súd nie je viazaný takto zistenou výškou škody, ale práve naopak, je oprávnený posudzovať aj jej výšku.

12. Podľa § 193 CSP, súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihniteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

13. Odvolací súd zastáva názor, že v civilnom konaní si súd nemôže urobiť vlastný názor o tom, či boli naplnené znaky skutkovej podstaty určitého trestného činu. Ak je súčasťou skutkovej podstaty trestného činu aj vznik škody v určitej výške a je preukázané v trestnom konaní, že páchatel' sa uvedeného trestného činu dopustil, je civilný súd uvedeným záverom viazaný a nemôže si utvárať svoj vlastný vykonaným dokazovaním. Ohľadne uvedeného súd súhlasí so súdom prvej inštancie, ktorý odkázal v tejto súvislosti na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 269/2011 zo dňa 21.11.2011 a uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Obdo/41/2011 zo dňa 17.05.2012.

14. S poukazom na uvedené je potrebné dospieť k záveru, že žalobcovia neboli povinní znova preukazovať vznik škody spôsobenej žalovaným, nakoľko výška škody bola preukázaná a ustálená už v trestnom konaní. Nebolo by ostatne ani v súlade s princípom právnej istoty, ak by sa v trestnom konaní právoplatne rozhodlo, že žalovaný spôsobil škodu v určitej výške a v následnom civilnom konaní (na ktoré s náhradou škody by odkázal trestný súd) by sa znova preukazovalo, či nedošlo k nižšej výške škody ako ju ustálil trestný súd. Uvedeným civilným dokazovaním a možným výsledkom, ktorým by sa rozhodlo, že výška škody bola nižšia ako ju ustálil trestný súd, by sa spochybnilo už právoplatné rozhodnutie trestného súdu, čím by bol nepochybne narušený princíp právnej istoty a dôvery občanov v právo. Toto by vytváralo stav, kedy by sa prostredníctvom civilného konania mohli dosahovať rozdielne výsledky ohľadom výšky spôsobenej škody, ktorá už bola ustálená v trestnom rozsudku. V zmysle princípu právnej istoty každé súdne rozhodnutie môže byť preskúmateľné vyššie postaveným súdom za zákonom predpokladaných podmienok, preto nemôže náprava rozhodnutia plynúceho z trestného rozsudku nastať prostredníctvom civilného konania. Ak žalovaný nebol presvedčený o správnosti záverov trestného rozsudku ohľadom výšky škody, mal sa domáhať jeho preskúmania podaním odvolania v trestnom konaní (čo i spravil), avšak nemôže tak vykonať prostredníctvom civilného konania. Zároveň odvolaciemu súdu sú známe aj skutočnosti, ktoré môžu v civilnom konaní výšku škody voči konkrétnemu žalovanému byť korigované, prinesúc vo výsledku inú výšku škody (nevylučujúc i vyššiu), a to spoluzavinenie inej osoby na spôsobení škody alebo v prípade uplatnenia vyššej výšky škody žalobcom v civilnom konaní ako bola zistená v trestnom konaní, čo by odôvodňovalo v tejto vyššej uplatnenej výške škody dokazovanie zo strany civilného súdu (čo sa typicky deje v prípade, ak presahuje rámec trestného konania dokazovanie o konkrétnej výške škody, kedy trestný súd má za preukázané spôsobenú škodu v určitej minimálnej výške pre potreby trestného konania, pričom v danom prípade sú poškodení odkázaní so svojim nárokom na náhradu škody na civilné konanie).

15. Ďalej žalovaný namietal, že mu nebola daná možnosť vyjadriť sa k dôkazom, resp. k sporným skutočnostiam, neumožnila sa mu prítomnosť na verejnom vyhlásení rozsudku a nebol vyrozumený o novom termíne pojednávania, konanom dňa 15.07.2017 (keďže pojednávanie zo dňa 26.10.2016 bolo zrušené z dôvodu kolízie termínov), čím stratil právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, stratil právo na záverečnú reč a právo posledného slova.

16. Podľa § 89 ods. 1 CSP, strana sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Zvolený zástupca sa nemôže dať zastúpiť, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

17. Podľa § 92 ods. 1 až 3 CSP, zástupcovi, ktorého si strana zvolila, udelí písomne splnomocnenie buď na celé konanie, alebo len na určité úkony. Splnomocnenie udelené na celé konanie a splnomocnenie udelené advokátovi nemožno obmedziť. Zástupca, ktorému bolo také splnomocnenie udelené, je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť strana. Odvolanie splnomocnenia stranou alebo výpoveď splnomocnenia sú voči súdu účinné dňom, keď ich strana alebo zástupca súdu oznámili.

18. Podľa § 110 ods. 1, 2 CSP, ak má strana zástupcu so splnomocnením na celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi. Písomnosť sa doručuje aj strane, ak strana má osobne v konaní

niečo vykonať alebo ak o tom súd rozhodne s ohľadom na povahu veci. Výzva na zaplatenie súdneho poplatku, ako aj procesné poučenia vydané súdom sa doručujú iba zástupcovi. Ak má strana viacerých advokátov, doručí sa písomnosť tomu z nich, ktorého určí strana na doručovanie písomností. Ak strana výslovne neurčí žiadneho z advokátov, doručuje sa ktorémukoľvek z nich.

19. V prejednávanej veci bol žalovaný pôvodne zastúpený dvoma právnymi zástupcami, a to Q. Dňa 05.11.2015 bolo zo strany žalovaného doručené súdu prvej inštancie podanie, v ktorom okrem žiadosti o odročenie pojednávania bolo obsiahnuté i vypovedanie plnej moci Advokátskemu združeniu V. & W.. Týmto dňom v zmysle ust. § 92 ods. 3 CSP bolo odvolanie splnomocnenia tomuto právnemu zástupcovi voči súdu účinné a žalovaný tak zostal právne zastúpený iba Advokátskou kanceláriou TIMAR & partners, s.r.o. Posledné konané pojednávanie v danej veci bolo dňa 15.05.2017, na ktorom sa žalovaný osobne nezúčastnil, avšak bol osobne prítomný jeho právny zástupca. Tomu bolo elektronicky doručené predvolanie na pojednávanie dňa 22.03.2017 v súlade s ust. § 101 ods. 1 CSP. Ak sa tento posledného pojednávania nezúčastnil sám žalovaný, ale len jeho právny zástupca, nejedná sa o žiadne pochybenie súdu prvej inštancie, nakoľko súd doručoval predvolanie na pojednávanie v súlade s § 101 ods. 1 CSP, teda postupoval procesne správne. Bolo predsa vecou slobodnej voľby žalovaného nechať sa v konaní zastúpiť advokátom, pričom si musel byť vedomý i ustanovení Civilného sporového poriadku upravujúcich doručovanie. Ak by aj zastupujúci advokát nedal na vedomie budúce pojednávanie svojmu klientovi, nejedná sa o žiadne pochybenie súdu prvej inštancie, ktorým by zbavil alebo narušil práva žalovaného na spravodlivý súdny proces. Súd prvej inštancie v plnej miere zabezpečil plný obsah práva na spravodlivý súdny proces žalovaného, ak doručil predvolanie na pojednávanie jeho právnomu zástupcovi, keďže postupoval v súlade s ust. § 110 ods. 1 CSP. Navyiac, predposledné pojednávanie sa v danom prípade uskutočnilo dňa 09.06.2016, na ktorom sa žalovaný osobne zúčastnil, kde mohol iniciatívne vstupovať do konania, pričom stále platí, že v prebiehajúcim konaní sa mohol vyjadrovať písomne.

20. Na predchádzajúcu odvoláciu námietku nadviazal žalovaný tvrdením, že so svojim právnym zástupcom Mgr. E. žiadnym spôsobom nekontaktoval procesný postup, tento zástupca nikdy nevystupoval v jeho mene, právne ho nezastupoval, dokonca nemal na neho ani žiaden kontakt.

21. Z obsahu spisu vyplýva, že posledného pojednávania v prejednávanej veci sa zúčastnil advokátsky koncipient Q. kancelárie E. & partners, s.r.o. M.. E. E. na základe splnomocnenia uvedenej advokátskej kancelárie - štatutárom B.. E. E. (č.l. 356).

22. Podľa § 64 ods. 2 zákona o advokácii, advokátsky koncipient vykonáva pod vedením a dohľadom advokáta, spoločníka verejnej obchodnej spoločnosti, komplementára komanditnej spoločnosti alebo konateľa spoločnosti s ručením obmedzeným právnou prax, ktorej účelom je nadobudnúť vedomosti a osvojiť si skúsenosti potrebné na výkon advokácie. Počas tejto praxe je advokát oprávnený poveriť advokátskeho koncipienta vykonaním jednotlivých úkonov právnych služieb, ktoré advokátsky koncipient robí samostatne.

23. Podľa § 89 ods. 1 veta druhá CSP, zvolený zástupca sa nemôže dať zastúpiť, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

24. Uvedená odvolacia námietka žalovaného, že ho Mgr. E. žiadnym spôsobom právne nezastupoval, nemôže s poukazom na uvedené obstať, keďže sa jednalo o advokátskeho koncipienta právnemu zástupcu žalovaného, pričom je plne v súlade s citovanými právnymi predpismi, aby advokát poveril svojho advokátskeho koncipienta vykonaním jednotlivých úkonov právnych služieb, ktoré advokátsky koncipient robí samostatne. Ak právny zástupca poveril svojho advokátskeho koncipienta vykonaním konkrétnych úkonov v konaní, jedná sa stále o právne zastúpenie v mene právnemu zástupcu žalovaného (teda advokátsky koncipient neprevzal zastupovanie žalovaného, iba bol poverený vykonaním konkrétnych právnych úkonov v konaní svojím advokátom, teda právnym zástupcom žalovaného).

25. V odvolaní taktiež žalovaný namietal, že nevedel a nebol oboznámený o zmene zákonného sudcu Mgr. A., PhD.

26. Právo na zákonného sudcu je zaručené v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého nemožno nikoho odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon. Uvedený ústavný príkaz predstavuje pre každého účastníka konania rovnakú záruku, že na rozhodovanie o jeho veci sú povolané súdy a sudcovia podľa vopred vybraných zásad (procesných pravidiel). Princíp nebyť odňatý zákonnému sudcovi bol v civilnom sporovom konaní premietnutý aj do ustanovenia § 365 ods. 1 písm. c) CSP, keď v zmysle tohto ustanovenia odvolacím dôvodom pre odvolanie je, že rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd. Súdna prax je pritom jednotná v tom, že súd treba považovať za nesprávne obsadený aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca. Koho treba považovať za zákonného sudcu a akým spôsobom možno vykonať jeho zmenu upravuje ustanovenie § 3 ods. 3, 4 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch, podľa ktorého zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konania a rozhodovania o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte. Zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce. Za zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy SR je zásadne potrebné považovať toho, kto bol určený na prejednanie a rozhodnutie veci v súlade s rozvrhom práce súdu. Pojem zákonného sudcu je potrebné vykladať tak, že ním je sudca, ktorý bol pridelený na výkon funkcie na súd toho stupňa súdnej moci, ktorý je vecne a miestne príslušný rozhodnúť, za predpokladu, že podľa rozvrhu práce ide o sudcu oprávneného konať a rozhodnúť určitý druh súdnej agendy. Je nutné dodať, že tu nejde o rozvrh práce bez ďalšieho, ale rozvrh práce súladný so zákonom a nadzákonnými normami. Okrem procesných pravidiel určovania príslušnosti súdov a ich obsadenia je teda súčasťou základného práva na zákonného sudcu aj zásada pridelovania súdnej agendy sudcom a určenia zloženia senátov na základe pravidiel obsiahnutých v rozvrhu práce tak, aby bola zachovaná zásada pevného pridelovania súdnej agendy a aby bol vylúčený pre rôzne dôvody a rozličné účely výber súdov a sudcov ad hoc. Ak teda sudca bude určený v rozpore s rozvrhom práce alebo síce v súlade s ním, ale na základe takého jeho pravidla (opatrenia), ktoré odporuje zákonu, právo na zákonného sudcu vyplývajúce z čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sa nerešpektuje a v takom prípade treba súd považovať v zmysle § 365 ods. 1 písm. c) CSP za nesprávne obsadený.

27. V predmetnej veci z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že pôvodne vec napadla podľa rozvrhu práce (náhodným výberom) dňa 04.10.2013 sudkyňi JUDr. N. M., PhD., podľa potvrdenia z čl. 71 (po prevedení z reg. Ro, keď pôvodne žalobcovia navrhovali v danej veci vydať platobný rozkaz), dňa 02.09.2016 bola prejednávaná vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudcovi Mgr. P. A., PhD. na základe dodatku č. 7 k rozvrhu práce na rok 2016. Z tohto vyžiadaného dodatku odvolacím súdom (zaevidovaného pod Spr. 431/2016) je zrejmé, že s účinnosťou od 01.09.2016 došlo k zániku funkcie sudkyne JUDr. N. M., PhD. (teda dovtedy zákonnej sudkyne), pričom podľa bodu V. ods. 1. tohto dodatku sa dňom 01.09.2016 nevybavené veci agendy C rozdelia sudcom na prejednanie a rozhodnutie náhodným výberom, ktorý vykoná generátor elektronickej podateľne tam uvedeným sudcom (Mgr. P. A., PhD., Mgr. M. Z., JUDr. N. A., JUDr. K. K., JUDr. Q. K.). Vec bola následne náhodným výberom pridelená práve sudcovi Mgr. P. A., PhD.

28. Na základe uvedeného je teda potrebné konštatovať, že v danej veci súd prvej inštancie postupujúci podľa vydaného Spr. v súlade s rozvrhom práce prerozdelil veci patriace pôvodne JUDr. N. M., PhD. z dôvodu zániku jej funkcie medzi ostatných sudcov náhodným výberom a v danom prípade potom nemožno konštatovať, že uvedená zmena v osobe zákonného sudcu nebola vykonaná v súlade so zákonom a s rozvrhom práce daného okresného súdu. Preto námietku žalovaného odvolací súd nepovažoval za dôvodnú.

29. Nakoľko odvolacie námietky žalovaného neboli dôvodné, je potrebné dospieť k záveru o vecnej správnosti napadnutého rozsudku (okrem lehoty na plnenie) podľa § 387 ods. 1 CSP.

30. Žalobcovia odvolaním napadli lehotu na splnenie súdom určenej povinnosti žalovaného, ktorú súd prvej inštancie určil do 12 mesiacov od právoplatnosti rozsudku a žiadali zmeniť tento výrok tak, že uvedenú povinnosť uloží žalovanému splniť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

31. Podľa § 232 ods. 3 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plyní od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

32. Súdna prax pri úvahe o určení lehoty na splnenie povinnosti (tzv. paričnej lehoty) alebo pri určení, že peňažné plnenie sa môže vykonať v splátkach, vychádza z konkrétnych okolností prípadu. Je nutné prihliadnuť na osobné a majetkové pomery sporových strán, výšku priznaného plnenia, platobnú schopnosť žalovaného, prejavenu snahu o plnenie záväzku žalovaným, dobu, po ktorej by umožnením vykonania plnenia v splátkach došlo k zaplateniu prisúdenej sumy s tým, aby nepredstavovala neúmerne zvýhodnenie dlžníka na úkor veriteľa (čo zohľadní pri výške splátok a podmienkach ich zročnosti) ako aj to, či povolenie plnenia prisúdenej sumy v splátkach neprímerane nezasiahne do majetkových pomerov veriteľa. Preto súd musí určiť lehotu na plnenie tak, aby jej dĺžka nepoprela samotný účel súdneho konania a v konečnom dôsledku viedla k odstráneniu právnej neistoty medzi sporovými stranami.

33. Odvolací súd sa v prejednávnom prípade nestotožnil s 12-mesačnou paričnou lehotou, nakoľko z obsahu súdneho spisu nevyplýva nepriaznivá sociálna alebo majetková situácia žalovaného alebo zvláštne okolnosti na jeho strane, ktoré by odôvodňovali priznanie dlhšej ako zákonnej, teda 3-dňovej lehoty na plnenie. Odvolací súd nezistil žiadne odôvodnené (výnimočné) okolnosti, ktoré by umožňovali určiť dlhšiu ako 3-dňovú lehotu na plnenie, nakoľko samotná výška plnenia ešte sama osebe neznamena, že sú naplnené predpoklady na stanovenie dlhšej ako zákonnej lehoty na plnenie. Na základe uvedeného odvolací súd zmenil výrok I. rozsudku v časti lehoty na plnenie tak, že uloženú povinnosť je žalovaný povinný splniť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

34. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcom 1/, 2/, ktorí boli v odvolacom konaní plne úspešní, priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie.

35. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné .

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).